

משרד החינוך

105

השבוע הלאומי לגלישה בטוחה ברשת 2020

השבוע הלאומי לגלישה בטוחה ברשת תש"ף בסימן "סוף שיתוף במחשבה תחילה"

סדנה להורים - בהנחיית המחנכת

דברי הקדמה להורים :

העולם הדיגיטלי הוא חלק בלתי נפרד מחיי ילדינו. הם צופים בפרסומים, משתפים בתכנים, צוברים "לייקים" ו"עוקבים" ופעילים ברשת כמענה לצורך האנושי להרגיש חלק ולהיות שייך.

אנו שואלים את עצמנו לא פעם –

האם ילדינו מודעים להשלכות מעשיהם ולמצבי הסיכון ברשת?

וכיצד נהיה הורים משמעותיים בעידן הדיגיטלי ונעזור לילדינו להימנע ממצבי פגיעה ברשת?

ילדים לומדים מהתבוננות על הוריהם ומהדוגמא שהם נותנים. לכן, חשוב שנשים לב מה אנחנו מצלמים, את מה אנו משתפים ברשת וכיצד כל זה עשוי להשפיע על ילדינו. כדאי שנכיר את המרחבים המקוונים בהם פעילים ילדינו כדי שנוכל להתחבר לעולמם ולשוחח עמם על נושאי רשת שרלוונטיים להם. חשוב שכהורים ניצור עימם תקשורת רציפה, ישירה ומכבדת, מותאמת גיל, תוך הצבת גבולות ברורים ושימוש בידע ובניסיון ההורי. תקשורת אשר תאפשר לילדינו לסמוך עלינו ולתפוס אותנו כרלוונטיים לשיתוף, להתייעצות ולמתן עזרה.

כהורים אנו שואפים לסייע לילדינו לבסס גבולות פנימיים, כמו גם להכיר בגבולות חיצוניים במגוון תחומי חייהם ובכללם, הרשת. במרחב המקוון, בו מתמודדים הילדים ובני הנוער לא אחת עם חוסר בהירות ושטחים "אפורים", נושא הגבולות הופך לחשוב עד מאוד. ברשת, מעצם הגדרתה, נפרצים גבולות, נובעת יצירתיות ומתפתחת חדשנות אשר נושאת את ילדינו אל אופק מיטבי ומקדם. בה בעת, היא גם מאתגרת אותם עם הסיכון הטמון בפריצת גבולות. מתוך החיברות הדיגיטלית, הסקרנות, העניין וההנאה עלולים הילדים להיקלע למצבי סיכון ואף לפגיעה. במסגרת השבוע הלאומי נשאל שאלות אודות גבולות בהיבטים שונים הקשורים לרשת וכן נרצה לפתח גבולות פנימיים ויכולת להתנהל מתוך שיקול דעת, באופן מכבד ורגיש כלפי עצמם וכלפי אחרים, בבחינת "סוף שיתוף במחשבה תחילה".

משרד החינוך

מטרות:

1. ההורים יעמיקו את מודעות בנוגע לחשיבות הפעלת שיקול דעת ומחשבה לפני שיתוף ברשת החברתית.
2. ההורים יזהו מקומות ודוגמאות בהם הם מהווים מודל לילדיהם בכל הקשור לשימוש במסכים.
3. ההורים ישוחחו וישאלו שאלות בנוגע לגבולות ברשת שחשוב להציב לילדים, בעיקר בכל הקשור לסוגיות של שיתוף.
4. ההורים יקבלו כלים ועקרונות בנושא חינוך לגלישה בטוחה ומוגנת ברשת.

קהל יעד - הורים

משך המפגש - 90 דקות

מהלך המפגש:

פתיחה:

הורים רבים שבים ומלמדים את ילדיהם שעליהם לנהוג על פי שיקול דעת ובמחשבה תחילה לפני שהם נוקטים בפעולה. כהורים חשוב לכולנו שילדינו יהיו מוגנים, מתחשבים ואחראים. העברת המסרים הללו מתרחשת על הצד הטוב ביותר באמצעות דוגמה אישית ועל בסיס קיום שיח אמפאתי, מכבד וברור.

למסר "סוף שיתוף במחשבה תחילה", השלכות נוספות מעצם המרחב הווירטואלי ומשמעותיותו. המרחב הווירטואלי מזמן לעיתים התנהגות פזיזה. הרשת מעצם היותה זמינה, מיידית, קלה ועקיפה (לא פנים מול פנים) היא אזור בו פשוט יותר לטעות, לא להפעיל שיקול דעת, לשתף באופן לא ראוי, לפגוע ו/או להיפגע.

חלק ראשון – גם אני כהורה חושב לפני השיתוף....

כמבוגרים, גם אנחנו משקיעים חלק ניכר מזמננו ברשתות החברתיות ומול מסכים, אם בהקשר של עבודה ואם בהקשר חברתי. התבוננו על זמן המסכים שלכם, חשבו וענו לעצמכם:

- כמה שעות ביממה אני מבלה מול המסך מעבר לשעות העבודה?
- מה אני בוחר לעשות ב"זמן המסכים" שלי? וואטסאפ, פייסבוק, מייל וכד'?
- האם הייתי עד לפגיעה ברשת חברתית? איך הגבתי?

משרד החינוך

- האם הגעתי בטעות במהלך הגלישה לתכנים שמבחינתי נתפסים כלא הולמים? איך הרגשתי? איך נהגתי?
- האם אי פעם חסמתי פוסט?
- האם אי פעם כתבתי משהו ברשת חברתית והתחרטתי לאחר מכן?
- האם אי פעם התחרטתי על ששיתפתי בתמונה או בפוסט, או שמא חששתי מההשלכות?
- האם נחשפתי לאדם מבוגר קרוב אלי ששיתף בתמונה או בפוסט והתחרט על כך?

שיחה -

מה אתם יכולים לומר על הגבולות הפנימיים שאתם מציבים לעצמכם בכל הקשור להתנהלות ברשת?

אם נשאל את ילדיכם את השאלות עליכם – מה הם יאמרו?

איזו תובנה/ מסקנה עולה בכם לאור השאלות על השיתוף?

גבולות אישיים מבוססים על בחירה אישית ופנימית. הרשתות החברתיות מושכות ומאתגרות את כולנו, מבוגרים כצעירים. על מנת שנוכל להציב גבולות לילדנו ולעזור להם לפתח גבולות פנימיים בהתנהלותם ברשת, עלינו להקדים ולהתבונן על עצמנו כמודל ולשאול את עצמנו - האם הגבולות הפנימיים שלנו ברורים? האם אנחנו חווים קושי בהצבת גבולות לעצמנו? ואם כן, כיצד הקושי בא לידי ביטוי? וכמובן – מהי הדוגמה האישית שאנו מהווים עבור ילדינו? והאם אנו עצמנו חושבים לפני שמשתפים?

חלק שני -

על מנת לברר מהם הגבולות שנבחר להציב בפני ילדינו בנוגע לשיתוף ברשת נשאל את עצמנו שלוש שאלות:

לשם מה? מדוע עלינו להציב גבולות בנוגע לשיתוף?

מה? מהם אותם גבולות שעלינו להציב?

איך? כיצד נציב את הגבולות בדרך מיטבית? איך נעזור לילדינו לפתח גבולות פנימיים?

א- לשם מה?

משרד החינוך

גבולות נוצרים על מנת שנהיה בטוחים ומוגנים. גבולות חיצוניים ופנימיים צריכים להעניק לילד מרחב של עצמאות ומרחב למוגנות.

כאשר אנו מבינים לשם מה נועד הגבול, קל לנו להציב גבולות לעצמנו ולילדינו. בהתאם לכך, גם הילדים, רק כאשר יבינו את הצורך בקביעת גבולות להתנהלות נכונה ברשת, הם יוכלו לפעול על פיהם וליישם בעצמם.

ב- מה?

נפזר במרכז החדר כרטיסיות. כל הורה בוחר כרטיסיה, מתייחס לכתוב בה ומזמין הורים אחרים לדיון בנושא.

הכרטיסיות (יש להכין את השאלות על כרטיסיה, ניתן להניח כרטיסיה ריקה)

- תכנים שאינם מתאימים לגיל
- מה מותר או אסור לצלם?
- תוצאות או השלכות של שיתוף פזיז
- אמת ושקר בשיתוף ברשת
- פנייה לעזרה

לסיכום -

היכן יש תמימות דעים בינינו ההורים לגבי גבולות השיתוף והשלכותיו, והיכן ישנם פערים? מהם הנושאים מעוררי המחלוקת?

ג- איך?

כל הורה מתבקש לכתוב על כרטיסיה משפט אחד בלשון "עשה" ומשפט אחד בלשון "אל תעשה" הקשור לתקשורת ושיח עם הילדים סביב שיתוף ברשת

במליאה - בסבב משתפים במשפטים ומנסחים יחדיו את עשרת הדיברות לשיח מיטבי עם הילדים סביב שיתוף ברשת.

לחלק את העלון להורים.

וכל הורה מוזמן לסמן לעצמו ליד כל פסקה, האם וכמה הוא מקיים את הכתוב בה.

משרד החינוך

במידה רבה

במידה מועטה

כלל לא

הביטו במה שסימנתם

דיון

מהם האתגרים העומדים בפני בקיום שיח ותקשורת עם ילדי סביב נושא זה של "סוף שיתוף במחשבה תחילה"?

לסיכום -

כל הורה ינסח תובנה - מה עלי לעשות על מנת להיות הורה מעורב גם בעולם הווירטואלי?